

علم حقوق و مقایسہ قوانین مجتہدین

مراى نشر اولتور

مؤسس وصاحبي

کرمیچہ مبعوثی : محمد عارف

قایتولاسیونلر

یاخود

عهد قدیمه

صدد اعظم حق پاشا حضرتلری

— مابعد —

روسیه

روسیه یه کلنجه: روسیه دولتمزك كندیسیله اك چوق معاهده عقد ایتدیکی بر دولتر . بومعاهده لر ایچنده قایتولاسیونه دائرده بر ایکی معاهده واردر . روسیه ایله دولتمزك مناسباتی بازید ثانی زمانندن باشلاز . اووقت استانبوله روسیه سفراسی کلش ایدی . صکره روسیه ممالکی بیوک بر استیلایه . تانار استیلاسته اوغرادلی . بیوجك بر حکومت اولدینی حالده کچولدی . حکومت موسقومه انحصار ایتدی . صکره ینه بیر مکه باشلادی .

دلی پترونك حکمدار لقیله روسیه نك حالا دوام ایدن دور اقبال وعظمتی باشلادینی زمان دولت علیه نك بو حکومتله چارپیشه جفی محقق ایدی . زیرا آراده اختلاف منافع وار ایدی . واقعا بوکون بو اختلافك قسم اعظمی حل ایدلش بتمشدر . فقط او وقت روسیه نك حلنه محتاج اولدینی ایکی مسئله ایکی

ارزوسی وار ایدی. بویکی ارزونک حصولیده تأمین اقبال ایچون لازم ایدی.

۱. - اوروپا ایله قومشو اولمق وبلا حائل اوروپا ایله اختلاط ایده بیلک
۲. - کذا حائلسز شمالاً، جنوباً ساحل بحرنه موقع ایدنک، لمان دونما صاحی اولمق ایدی. شمال جهتی هب اسوچیلرک ائده ایدی. بالطق دگزنده روسیه نك بر لیمانی یوق ایدی. جنوبده دخی دولت علیه یه تابع بولنان تاتار خانلری بولنیوردی. روسیه قزانی، اذرهانی فتح ایتمش، شمالاً اسوج جنوباً دولت علیه حدودینه ککش ایدی. روسیه بو حدودلری تجاوز ایده رک مطلقاً ساحله انجلی، اوروپا ایله، دکر ایله بلا حائل مناسبت پیدا ایتلی ایدی. بناء علیه بو ایکی دولته محاربه ایتمک، قابل دکلدی.

روسلر جنوبده دلی پترو زماننده ایلك اول ازاق قلعهنی آلدیلر صکره یته استرداد اولندی. فقط بوقلعه برقاج دفعه ده واروسلرک ائنه کچدیه ده بالعه جی محمد پاشانک عقد ایتدیکی مشهور پروت مصالحه نامه سیله یکی باشدن استرداد ایدلدی. پترو نك بو مغولیت الیه سی مسئله یی حل ایدم مامش ایدی. تجدد قوت ایده رک دولت علیه ایله یته حرب ایتمش وزمانک تأثیر یله دولتك قوه عسکر یه سنه ده خلل کله رک یکچریلرک انتظام سزلنی فن حربک فقدانی بوندن صکره روسلر ایچون غالیقتی تأمین ایتمش وایکنجی قترینا زماننده کی (۱۱۸۸) هجری و (۱۷۷۴) میلادی قاینارجه معاهده سی جسم دولته آجی یاره لر آجش ودولت ایچون بر جوق مسائل مؤسسه یی شامل اولدنی حالده وجود بولمشدر. بو تاریخه قدر روسیه تبعه سنک هیچ بر امتیازی یوق ایدی. بو معاهد موجبنجه روسیه تبعه سی اک زیاده نائل مساعده ملت معامله سی کوره جک، دیگر لرینک امتیازندن استفاده ایدم جکدی. کذا روس رهبانی اوزربنه روسیه نك حق حمایه سی تصدیق اولنیوردی. بر سنه صکره عقد ایدیلان بر ایضاحنامه (ایده لی قواق تنقیحنامه سی) ایله ده بو معاهده نك احکامی تأیید ایدلدی.

بوندن طقوز سنه صکره یعنی: (۱۱۹۷) تاریخ هجری سنه روسیه ایله بر تجارت معاهده سی ده ایا ییلدی، که اک واسع قایتولاسیو نلردندر. اولکی قایتولا سیونلرده دیگر دولتلره نه ویرلش ایسه بونده ده ماده بماده تعداد اولنلشدر.

سلطان محمود ثانی زماننده و میلادک (۱۸۲۹) و هجرتک (۱۲۴۰) تاریخنده عقد ایدیلن (ادرنه معاهده سی) نده دخی امتیازات سابقه احکامی تأیید ایدلدی. دیمک که روسیه دولته ویریلن امتیازات ؛ (۱۷۷۴) و بونی متعاقب عقد اولنان ایضاحنامه (۱۸۹۷) تجارت معاهده سندن و آنی تأیید ایدن (۱۸۲۹) تاریخلو ادرنه معاهده سندن استخراج و استنباط اولمقده در. کوچک قاینارجه معاهده سی قونسولسرقنده الکیزیده امتیازات مهمه مباحثی مشتمل و دانما مراجعت اولنور معاهداندنر. اشته دول معظمه دن بشقه یعنی ؛ فرانسه ، اوستریا ، انگلتره ، روسیه و روسیه یه ویریلن امتیازلر بونلردن عبارتدر. فقط مع التأسف قایتولاسیونلر یالکیز بونلره منحصر دکدر . کوچک بعض حکومتلرده بو امتیازاته نائل اولمشلر و آنلرده بو خصوصده دول معظمه درجه سنده طوتمشلردر .

فضله اوله رق دولت برکرمه بو امتیازاتی ویردکن صکرمه ارتق بو مساعداتی اجنیلر ایچون بر حال طبیعی عد ایشدر . کویا بر اجنبی انجق بو صورته یشایه بیلجک ، بر قونسولسک تبعه سی اوزرنده حق قضایی بولنه حق ، یالکیز بر عثمانلی ایله اوله حق مناسباتنده محاکم عثمانیه یه ترجان برابر اولدینی حالده مراجعت ایدجک ... بو اساس اوزرینه هرایستین حکومته امتیاز ویرلمکده تردد ایدلماش، قایتولاسیون بر شکل عمومی اولمشدر. حالبوکه ابتدالرده بو امتیازاتی بخش ایتیمکده خیلی ترددلر ایدلش، مدت مدیده ویرلماش مثلاً فرانسه یه دوست و متفق اولدینی ایچون انگلتره یه کذا بو منفعتنه بناء امتیاز ویرلدیکی کبی اوستریا و روسیه یه قارشو اتحاد منافع نقطه نظرندن دولتک ظهیری عد ایدلدیکی ایچون بو امتیازات ویرلمشدر . و الحاصل میلادک (۱۸) نجی عصری واسطنه قدر دولت بو امتیازاتی برشی ویرییورم فکر یله ویرمش. بونلر قیمتدار برشی عد اولنمشدر. فقط بوندن صکرمه کویا هراجنی همه حال بو امتیازاته نائل اولمقده یشایه بیلجکمش کبی هرکسه ویرلمک باشلامش، بناء علیه بر چوق حکومتلر بو مساعدنه دن استفاده ایشدر .

مع مافیه دولتلره ویریلن بو امتیازک کیرو آننسی ماهیه دولتک موقعی کوچلشدیرمز. برکرمه دول معظمه نک رأیی آلتور. آنلر ارضا ایدیلورسه اغوی اعلان ایدیلور. دولت کچوکلر کده رأیی آلمغه اندرکده خاطر لرینی کوزتمکده مجبور

دکدر امتیازاتک قالدیرلمسی بیسوکلرجه موافق کوردلیکی صورتده کوچکلرک اهمیت قالمز . بونلر ایشی تصعیب ایدمزن . فقط هر حالده دولت بو امتیازاتی فوق‌العاده برشی حالتده محافظه ایملی، استثنائی بر حالده بولندیرملی ایدی . کوچک حکومتلره ویرمکده تردد کوسترسه ایدی بو کون یونانیلرده بعض امتیازات ویرمامش اولوردی . بر کره اجنبیلر ایچون بو قایتولاسیونلری بر شکل عمومی وطیبی تلفی ایدنجه آرتق عمومده بوامتیازادن حصه طلبنده بولنق ضروری اولدی . بو حال تا (برلین) معاهده‌سنه قدر دوام ایستی . وقتاکه او معاهده‌ده صربیلیر ، قره‌طاغیلیر بو امتیازاتدن استثنا ایدلیرلر او وقت یکی بر دور آچلمش اولدی . آکلاشلدی که بونلر اجنبیلر ایچون حال طیبی عبد ایدلمش اما اوله هرکسه ویریله‌جک شیلردن دکدر . اشته بیان اولندی اوزره کوچک حکومتلره ویرلمش بر طاقم قایتولاسیونلرمز وادرن . بونلریده بربرر ذکر ایده‌جکمز .

دانمارقه

دانمارقه دولته (۱۷۵۶) تاریخلی بر قایتولاسیون ویرلمش و (۱۷۷۰) تاریخلی تجارت معاهده‌سیله‌ده بر طاقم امتیازاته نائل ایدلمش در .

فلمنک

فلمنک دولتک امتیازاتی بالنسبه اسکدر . (۱۶۱۲) میلاد و (۱۰۹۱) سنه هجریه‌سنده ویرلمش ایدی؛ که او وقت فلمنک اوروپا دول معظمه‌سندن معدود اولقله عقد ماهده‌ده لزوم سیاستکده دخلی واردی . او وقت فلمنک شمیدیکی انکلتزه کی ایدی حکومت مشارالیه (۱۶۸۰) تاریخلی برده تجارت معاهده‌نامه‌مز وارر . [۱]

اسپانیا

اسپانیادولته (۱۷۸۲) تاریخنده قایتولاسیون ویرلمشدر . بونک امتیازاتی

[۱] بونلردن ماعدا فلمنک مستملکتکده شهنبدلر اقامه‌سنه داتر ۱۸۵۶ تاریخلی بر قونسلوسلق مقاوله‌نامه‌مز واردر .

دیگر لرندن فرقلیدر . اسپانیاده دخی دولت علیه قونسلسلرینک امتیازات فوق العاده سی اولمق لازمکه جکدر . اسپانیا ایله دولت علیه چوق زمان محاربه حالنده بولندیغندن دوستلق کچ تأسس ایتمشدر .

اسوچ

اسوچ حکومتته کلنجه : بونلرک قایتولاسیونلری (۱۷۳۷) و هجرتک (۱۸۴۹) سنه سنده ویرلمشدر [۱] بونلرک امتیازاتی دخی هپ عین مسئله ره شامل اولدیغندن دیگرلری قدر بونلر دخی استفاده ایدیورلر .

نوروچ

نوروچ اولجه دانیارقه ایله بر اولدینی ایچون دانیارقه قایتولاسونندن استفاده ایدیور [۲] برطاقم حکومتلر وارکه بونلر بوکون موجود اولدقلری حالده امتیازاتندن بشقه حکومتلر استفاده ایدیور [۳] و ندیک جمهوریتی ده بو قیلدندر [۴] کذا میلادک (۱۵۴۰) و هجرتک (۹۸۳) تاریخنده ده بو دولته امتیاز ویرلمشدر .

میلادک (۱۵۷۵) و هجرتک (۱۰۸۱) تاریخنده و ندیکه دیگر بر قایتولاسیون ویرلمش ، صکره اوستریا ایله متفق اولدقلری حالده دولته حرب ایتملری نتیجه سنده عقد اولنان (پساروفچه) معاهده سیله اولکی معاهدات احکامی تأیید اولمش ایدی . بالاخره و ندیک دولتی زائل اولمش ایسه ده اونک امتیازاتندن بوکون ایتالیا دولتی استفاده ایدیور .

[۱] ۲۷۳۹ سنه سنده بر تدافعی اتفاق معاهده نامه سی و ۱۷۸۹ (۱۲۰۳ شوال) تاریخنده بر مظاهرهت معاهده نامه سی و ۱۸۷۷ (۱۲۴۲) سنه سنده قره دکردیه بر سیتی سیر سفاتی ایچون نوروچ ایله مشترکاً مقاله نامه عقد اولتمشدر .

[۲] مؤخرأ اسوچ ایله اتحاد ایدهرک عقد اولنان معاهدات و مقالات اسوچ و نوروچ ناملرینه عقد اولندیی ایچون الحاقه هدم آیری بر دولت اولدینی حالده امتیازاتندن مستفید اولمقده در .

[۳] مقدس روما امپراطورانی : بونک امتیازاتندن الیوم اوستریا دولتی استفاده ایدیور .

[۴] دولتمزله و ندیک آرمه سنده کی ایلاک معاهده ۱۴۱۳ (۷۱۶) تاریخنده عقد اولتمش و متعاقباً بر چوق دفعه تجدید و بوجهله امتیازات بخش ایدلمشدر .

کذا : طوسقانه غراندوقه انی که الیوم موجود دکلدر [۱] آنکه ده (۱۷۴۸) تاریخ هجریسند، بر معاهده یاسلمشدر .

کذا : سجلیاتین قرالیتیه میلادک (۱۷۴۰) و هجرتک (۱۱۵۳) تاریخنده بر صلح معاهده سی پایش که بوده قونسلوسلرمزه بعض امتیازات بخش ایدیور . بو حکومتلرک هیچ بری باقی دکل ، بنا علیه معاهده لرده باقی عد ایدیه مزدی ؛ یعنی بونلر مطلقا ایتالیایه انتقال ایتدی دنیه مز . فقط ایتالیا ایله عقد اولنان (۱۷۷۸) تاریخلی تجارت معاهده سند : ایتالیایی تشکیل ایدن قدیم دولتلرک دولت علیه ایله عقد ایتدکری معاهدات باقی عد اولدیغندن ایتالیاده بونلره وارث اولمش ایدی . ایتالیانک بوندن بشقه بر قایتولاسیونی یوقدر . یالکز بر تجارت معاهده سی واردر . بو تجارت معاهده سی موجبجه ایتالیا دخی و ندیک ، طوسقانه ، سجلیاتین معاهده سندن استفاده ایدیور . بونلردن یالکز لهستان ایله اولان معاهدنک حکمی قلامشدر . لهستانکده امتیازاتی واردی . فقط بالطبع اوبریکلر درجه سنده دکل ایدی . چونکه اورانی بر درجه یه قدر دولت علیه تحت حمایت سنده عد ایدیوردی . بونک ایچون دیکرلری قدر امتیاز ویرلمشدی .

[باویه را] حکومتیه صوک زمانلرده [۲] عقد اولنان قونسلوسلق مقاوله نامه سنک حکمی یوقدر . چونکه باویه را بوکون المانیایه تابع اوله رق ایری قونسلوسلری اولدیغندن انک حقنده دخی المانیا قایتولاسیونلری حکمی جاریدر .

اشته (۱۸) نجی عصر میلادی نهایتده دولت علیه نک حال عهدیسی مارالبیان معاهده لرله تعین ایدر . فقط تأسف اولثورکه قایتولاسیون ویرمک اصولی اون سکرنجی عصرک ختامیلده تحدید ایدیه مدی . یکی بر طاقم حکومتلره ده ویرلدی . اساساً دولت علیه بو اصولی اجابنک حال طبیعی حیاتی عداوتش ایدی . حالبوکه باقلسه بو فکرده اصابت یوق ایدی . هیچ اولمزسه بو امتیازاتی

[۱] طوسقانه ایلده بر چوق معاهده مز واردر . اک صوک معاهده نامه ۱۸۳۳ (۱۷۴۸ رمضان) ده در .

[۲] ۱۸۷۰ (۱۲۸۷) تاریخلی قونسلوسلق مقاوله نامه سی .

وقتیله الان دول معظمه به انحصار ایتمی ایدک . تنه کیم ارتق حقیقت حال
اکلاشیله رق بو وجهله معامله اولنیور . بو کون قایتولاسیون ایستمن بشقه
حکومتله بو امتیازاتی ویرمه یز . مثلاً بر آراقی ژاپونیا بویله بر معاهده عقد
ایتمک ایستمدی فقط یامدق . بو امتیازاتی ویرمکده نه سبب تصور اولنور ؟
مملکت مزده حقوق دول قواعدی مرعی اولدیغندن بو قواعد دائره سندم بزمه
مناسبتده بولنه بیلیرلر . دولتلک اجانب ایچون فضله بر امتیاز طائیمنه هیچ بر
مجبوریت یوقدر . مثلاً چین ، ژاپونیا ، لیریا ، حکومتلری بزمه تاسیس
مناسبات ایتمک ایستم یورلر . پک اعلا ، کلسونلر ، حقوق دول قواعدی
دائره سی داخلنده مملکت مزده بولنسونلر هر بر خصوصاً محاکم غنائیه تابع
اولسونلر ، بونک خلافنده کلمسونلر ، انلری دعوت ایدغی وار ؟ هم مسافره
برینک اوینه کیتمک ، هم ده فلائجه یمنی ایسترم فلائجه یساقده یاتاجم دیمک
کبی ! بویله بر امتیاز طلبی رجایه منی اولسه دخی دولت اجانبه قارشو ضررینی
موجب اوله جق بویله بر رجایی قبوله مجبور عد ایدلار .

وبناء علیه آرتق (۱۹) نجی عصردن صکره مراجعت ایدمک اجنبیلرک
هپسنه بویله بر جواب ویریلوردی .

فقط بوندن صکره ده [جواهر متفقہ آمریکا] به بر قایتولاسیون دها ویرلدی ؛ که
(۱۸۳۰) میلاد و (۱۲۴۵) سنه هجریه سنده در . بو قایتولاسیون باری اسکیلری
درجه سنده مشکلاتی موجب اولسه تحمل ایدیله بیلیردی . حالوکه بو معاهده
اوبرلرندن زیاده سوء تفسیرم مساعددر [۱]

[۱] تنه کیم دردنجی ماده سی کل یوم سفارت ایله باب عالی آرمسنده اختلافات تولید ایتمکده در .
ماده مذکورم شودر :

« دولت علیه تبعه ورعایاسیله امریکا دولتی تبعه سی بیننده نزاع ودعوی وقوعنده رجائی
حاضر اولدینی حالده استماع وفصل اولنیوبش یوزغر وشدن زیاده به رسیده اولان دعوالری استانبه
حواله ایله حق وعدل اوزره رویت اولنه . و امریکا تبعه سی کندی حالنده مشغول اولوب
برکونه تهمت وقباحترلی اولدقجه موجب دخل وتوخش اولنیوب تبعه لری وقوعنده دخی
حکام وضابطان طرفلرندن حبس اولنییه رق سائر مستأمنان حقارنده معامله اولدینی وجهله
ایلمی وقونسولسری معرفتیه اقتضای تأدیبلری اجرا اولنه . »

بلجیقا و ساردنیا و پورتکیز معاهده لرینک دعاوی به متعلق اولان ماده لرینک عباراتی
بومرکزده در .

والحاصل اعصابه دوقه جق بر طرز زده یازم شد. بومعاهده در سعادته تعاطی اولمش، نه ایچون عقد اولمش، امر یقانه ایش؟ انکلتزمه مستملکاتندن آیرلش، بزدن یکر می بیک کیلومتره مسافده یکی تأسس ایش بر حکومت؛ دولتک نه عجوریتله بویله مناسبستز بر معاهده یی عقد ایتدیکنی عقلار تعینندن عاجز قالیر. بومعاهده بوکون یابلسه بر طاقم سبیلر بولنه بیلیر. حال حاضرده امر یقا بیوک بردولتدر، بیوک بردونمايه مالک، اسپانیایی مغلوب ایش، مستملکاتی چوق اوزاق یرده اولغله برابر خاطری صاییلور بردولتدر. فقط حین عقد معاهده ده بوسبیلرک هیچ بری یوق، خلاصه بومعاهده عبث برشیدر.

کذا بلجیقا حکومته دخی بالطله لیمانده تنظیم اولنان بر معاهده ایله (۱۸۰۳) تاریخنده بو قایتولاسیونلر ویرلشدرد. فقط تشکر اولنورکه بونلر عقل سلیم صاحبی آدملر اولدینی ایچون معاهده لرینک احکامنی سوء تفسیر ایتک ایسته میورلر. یوقسه امر یقالیلر کجی اولسلر بومعاهده نك حلتده ده خیلی مشکلاته هدف اولنور. دی. بومعاهده نه ایچون یابلس، عجباً دولت بلجیقادن قرقرش می؟ باری خاطری صاییلور بردولت اولسه!... اورتده هیچ بر سبب اولمدینی حالده بو حکومت تبعه سی دخی تعیرات صریحه ایله الک زیاده نائل مساعده اولان ملت مساعده سی تأمین ایتشدرد.

[مکسیقا] ایمبراطور لغنده ده (۱۸۶۵) تاریخنده الک زیاده نائل مساعده ملت معامله سی تأمین ایدلیدی کجی انکلیز لک توسطیله (۱۷۳۹) تاریخ هجریسنده [ساردنیا] دولتیله ده بویله بر معاهده عقد اولمشدر. اوج ملیون نفوس صاحبی، الب طاغلرینک برکوشه سته صقشمش بر حکومتله بویله بر معاهده عقد ایتکده ده هیچ بر معنی یوق ایدی. واقعا بو حکومت شمیدیکی ایتالیا ایسه معاهده نك زمان عقیدینه نظر آ پک یولسلر یابلس ایدی.

[بره زلیلیا] حکومتیله بویله بر معاهده عقد ایدلیدی کجی [پورتیکز] حکو- متیله ده (۱۸۴۳) سنه میلادیسنده معاهده من واردرد.

برکت ویرسونک بومعاهده لر دولت علیه نك الک صوک عقد ایتدیکی معاهده لر در. بالاخره پورتیکز دولتیله عقد اولنان تجارت معاهده سیله بوامتياز برلشدرلشدر. خلاصه بتون بونلردن آکلاشیلیورکه بودورده یعنی؛ بیتوب تمیدیکی شه ملی اولان

بچن عصر میلادینک اواسطنه قدر (بوامتیازاتی ویرمک ایی برشی دکلدر) فکری دولتملیه به کلمه مشدر . واقعا اول امرده بوامتیازاتک ویرمسی غایت تردله وجود پذیر اولمش ایسه ده شوراسی اونودولمالیدر که بوتردد امتیازاتک حقوق حاکمیتی تحدید ایتمکده بولماسندن طولانی دکل مجرد فلان دوشمنمزددر نه ایچون امتیاز ویرم ؛ کلسونلر فکر یله در . یوقسه کلمسه راضی اولسه ایمشز ینه بو امتیازاتی ویرم جک ایمشز . صکرده بونی حال طبیعی عدایده رک هر ایسته ینه ویرمشر . اللهدن اولمشده پاراغوای ، پرو ، چین کبی حکومتلرک خاطرینه کلمه مش . یوقسه بونلرده (۷۰) (۸۰) سنه اولته کلنجه یه قدر بویله برمعاهده عقد ایده بیله جکلردی . تنظیماتدن ، پارس معاهده سندن صکره دولت بوقایتولاسیونلرک موجب اولدیغی تأثیراتی حس ایتمکه ، برازکورمکه باشلامش ، آکلامش که بوامتیازاتی بودرجه سوء استعمال ایتک طوغری برشی دکلدر . اسکیدن ویرکو یوقایمش اولسه بیله کیفی صورتده تحصیل اولنور ایمش . مثلاً بروالی تحصیل ایتدیکی ویرکویی کندی آلور استانبوله بر مقدار شی کوندر رمش .

تنظیمات خیری نه ک تأمین ایتدیکی موادک تطبیق صره سنده کورلمش که اجانبدن بویله بر ویرکونک تحصیلی ممکن اولمیور و یاخود ویرمیورلر . مسئله بیویور . فعلاً هیچ برشی تحصیل اولنه میور بوکا سببیت ویرن حال ایسه امتیازاتدن بشقه برشی اولمدیغندن ارتق بونلرک تحدیدی فکری له الحمد حکومتجه نظر دفته آلتغه باشلانلمشدر . زمانغزده عمومیتله اکلاشیلیور ؛ که بو امتیازات حکومت ویرملت متمدنه ایچون ایی برشی دکلدر . نهایت اجنبی فکرلرینک نتیجه سی دولتک قوانیننه رعایت ایتمامک چیقیور . اگر دولت مسامحه کار طاورانیرسه اجانب هیچ برشیه رعایت ایتیه جک . طبیعیدر که بو حالک تماردسی برطاق نتایج مؤسفه نک وجوده کلمسه سبب اوله بیلیر . چونکه بونلر بووطنک اولادی دکلدردر . بلکه دشمنی ده اوله بیلملری محتملدر . خلاصه ؛ مادام که اجانب مملکت مزده ضابطه عثمانیه سایه سنده منافع تجاریه لر نی کاهی حقها تأمین ایدیورلر بوکامقابل بونلر نه ایچون دولت عله قوانیننه تابع اولمیورلر . بوکبی احوال طبیعی هم ناموس ملی به هم حاکمیته طوقه جق شیردر که تدریجاً دکشدرلملری ، احما ایدلملری بوکون هر عقل سلیم صاحبجه آرزو ایدیلیور . شایان تأسفدر که بوفکر بردن بره دکشمدی .

بناءً علیه و تونز اوچ سنه اول [ایران] حکومتته دخی بویولده برامتیاز ویرلمش که سببی هیچ بروقت اکلاشیله مز . حکومت سائر ایچون بعض اسباب ملاحظه . تصور ایتمک ممکن اوله بیلسون فقط ایران ایچون بویله برکونا مطالعه در میان ایتمک عذیم الامکاندر . برکوره آرد مزده اسلامیت کبی بر جهت جامعه وار کرچه بعض اختلافات واریسه ده عینی احکام شرعییه تابعز . اخلاق و عادات جهته کلتیجه : مدنیت بزده ده زیاده در . خلاصه ایران امتیاز ویرمک ایچون آرد مزده هیچ بر سبب معقول و مناسب یوق ! آشته و تونز اوچ سنه اول بویله بر معاهده یابلمسندن آکلا شیلور ؛ که امتیازاتک تحدیدی مسئله سی تدریجاً دوشونلمک باشلامشدر . معاهدات قدیمی بر درجه قدر دکشدیرمک ، فکر فاسددن چیقارمق کیفیت یلک ابتداندن امور تجاریه دن باشلادی . دولت تجارت اجنبیه نک توسعنی کورنجه طبعی بو جهتی راز صیقی طومتق ایسته دی . حتی عهود قدیمی تجارتی متعلق مواده محدود بر معناده تفسیر و قره دکزی تجارتی قابیه رق اوراسنی آری بر شعبه عد ایدی . اوراده اجرای تجارت ایچون مساعده ویرمزدی .

بالاخره قره دکزده روسیه لیمانلری پیدا اولنجه اورایده سفائن تجاریه نک سیر و سفرینه مساعده ویرمک لازم کلدی . بناءً علیه قایتولاسیونلر خارچنده اجرای تجارت قره دکزدن باشلامش ایدی .

(۱۲۴۲) . (۱۲۴۳) سنه لرندن اول قره دکز تجارتی عائد معاهدات یابلدقندن صکره عهود قدیمه نک تجارتی دائر اولان احکامی دکشدیرمک فکری کلدی . عهود قدیمه تجارتی دائر بعض احکامی محتویدی که ایچندن چیقق ، تطبیقاته قالمشقم همان عذیم الامکان درجه سنده بر طاقم مشکلاتی موجب اولیوردی . اورویادن ممالک عثمانیه کلن اشیا دن قیمت اوزرینه ۳ اورویایه کیدندن ده ۵ کمرک آلتیوردی . تجارت معاهده سی اولمیان یره کیدن اشیا دن ۱۲ رسم آلتیوردی . برده اشیا نک قیمتی اوزرندن کمرک رسمی آلمق بر طاقم مشکلاتی موجب اولیوردی . مثلاً تیمورک بوگونکی قیمتی یارین تبدل ایده بیلیر . بویولده قیمت تقدیر یله رسم آلمق نتیجه اعتبار یله برچوق سوء استعمالا ده یول آچار . خلاصه بر تعرفه یایمق لازم ایدی . بناءً علیه دولت امور تجاریه یی تسهیل ایدن بو قیل . اصلاحات ایچون اورویایه مراجعت ایده رک یکی تجارت معاهده لری تنظیمه موفق

اولدى . مع مافيه دولتك بوموقيتنى بعض اسباب سياسيهدخى تسهيل ايتمش ايدى كه برنجى سبب تنظيمات خيريه نك اعلانيدر . بونظيمات موجبنجه دولت برطاقم اصلاحات اجراسنه تشبث ايتمش ايدى . محمود عدلينك بر فرمانى ايله كيني اعدام ، مصادره اموال منع اولمش تنظيمات دخى مملكتده برچوق اصلاحات تامين ايلش ايدى . طبعيدر كه دولت اداره سنى تنسيق ايچون پارميه محتاج اولديغندن وارداتى صاغلام بر اساسه ربط ايتمك ملتزم ايدى . بونداير خيريه يي ميدانه كتير مك ايچون دولته مظاهر حكومتلرده يوق دكل ايدى . ازان جمله انكلتره دولت عليه نك متفق خاصى بولنيور . بتون مسائلده لهمزه حركت ايدى يوردى . مصر مسئله سى ده هنوز تسويه اولمش ايدى . خلاصه بوكي اسباب سياسيهدنك تاثيريله ده يكي بر دورك محصولى اولان تجارت معاهده لر ينك حسن صورته عقدينه موقيت حاصل اولدى .

ابتدا (۱۸۳۸) ده انكلتره وعين سنه ايچنده فرانسه (۱۷۳۸) ده ساردنيا (۱۸۴۰) ده پروسيا المانلرك اتحادي نامنه ، (۱۸۴۰) ده اسوج ، بلچيقا ، فلمنك (۱۸۴۱) دانمارقه ، طوسقانه حكومتلريله بر دم ، لوبك ، هامبورغ شهرلرى ، ۱۸۴۳ ده پورتوكيز ، ۱۸۴۶ سنه سنده روسيه تجارت معاهده لر ي عقد ايدلدى . روسيه بر آز كچيككى ايسه ده اوروپانك دولتليه يه مظاهرتنه وعموم دولتلرك بون تجارت معاهده لر يي عقد ايتمكده كي ميلاننه نهايت اوده تابع اولمشدر .

منافع اقتصاديه نقطه نظرندن بو تجارت معاهده لر ينك اهميتي بك بيوكدر . واقعا بومعاهده لر ده ايديدر . فقط هيچ اولمزسه معاهدات قديمه نك بونلره دائر اولان اقسامى قالديرلشدر . شايد تشكر در كه دولت بو تجارت معاهده لر يي عقد ايتمشدر . امر برعكس اولسه ايدى عهود قديمه دن چيقاجق معالزه ...

قالسه ايدى بونلر اوقدر قاريشيق ، اجنييلركده بونلرى سو ، تفسير ميللرى او قدر قوتلى ايدى كه هيچ بر حقوق مشاورى ، هيچ برسومات مأمورى والحاصل دولتك هيچ بر مأمورى بواحكام نهدر ؟ كمر ك رسمى نصل آلنه جق ، حقيه ايچندن چيقه مز . تعييندن عاجز قاليردى . چونكه اوج ، درت يوز قاريشيق صاحبه ماده لر كه بونلرك كيف مايشاء تفسيرندن بر چوق محاذير تولد ايدمك ايدى .

دینیه بیلیرکه دولتک کمرک رسومی اوچ ، درت بیک لیرا بیله طوتمزدی . شو مطالعاندن اکلایشیلیورکه تجارت معاهده لری پک بیوک نعمت و پک بیوک موفقیت اولدینی عکسی حالتده تصور ایدیله جک محاذیر ایله تظاسهر ایدر . دولت بوندرک تنظیمنده کوزل بر اصول طوتمش ایدی .

ابتدا انکلتزه و فرانسه ایله عقد معاهده ایلش . هر کیم بویله بر معاهده یا بمق ایستره کلسون بومعاهده نی امضایلتسون دینلمش ایدی . امور تجاریه ایچون اک زیاده نائل مساعده ملت معامله سنی قبول ایتمک ضروری اولدیغندن دولت اگر معاهده نی امضا ایدن دولترلله آیری آیری مذاکراته کیرشه ایدی اک زیاده نائل مساعده اولان هانکیسیدر ؟ بونی تعیین ایتمک کوچلشه جک . بناء علیه میدانه چیقه جق معاهده لرینه قاریشیق ، فنا برشی اوله جقدی . مذاکره یه بدل بر ایکی مذاکره ایله عهد قدیمه نک مواد تجاریه سی بو وجهله عموم حقنده توحید و بو سایه ده او مواد مشوشه نک احکامی محو و ازاله اولدینی کبی اشیا ایچونده بر قیمت رسمیه تقدیر اولنه رق کمرک رسمی بو قیمت اوزرندن آلتغه باشالاندی که وجوده کلن تعرفه لر معین بر شی اولماقله برابر بر چوق اشیا حقنده سوء استعمالنک اوکی آله بیله جک صورتده تنظیم ایدلای ویدی سنه مدته تابع ایدی ، بوندن صکره کی معاهدات تجاریه دخی هپ بو شکله اولدیغندن بو کون هیچ اولمزسه کمرک معامله من منتظم در . شکله انتظام بولسدینی ایچون بر کمرکچی یابه جنی معامله نی تمینده مشقت چکمز . دولت علیه نک معاهدات تاریخنده بویوک بر دور تشکیل ایدن بوتجارت معاهده لری سلطنت سنیه عثمانیه نک تجدید شوک و اقبالنه خادم تنظیمات و تنسیقات خیره یی تأسیس ایده رک نامی الی الابد ابقایه موفق اولان اعظمدن رشید پاشا مرحومک همیتله ایران مستقنا اولدینی حالده سلطان محمود عدلنک اواخر و سلطان عبدالعجیدک اوائل سلطنتنده [۱۸۳۸ — ۱۸۴۶] سنه سنه قدر یعنی سکنر سنه ظرفنده وجوده کتیرلمش در .

بوندن صکره آرتق دولتمزده معاهدات قدیمه طرزنده معاهده یا بمق ارزوسنک تحف ایستدیکنی کوریورز . بناء علیه بونی متعاقب عقد ایدیلن معاهده لری تدقیق ایدرسه ک اسکیسی کبی اویله اک زیاده نائل امتیازی

مساعده ملت معامله سی ویرمک قونسلوسلر ایچون ، تبعه اجنبیه ایچون عینی طابق خصوصنده دولتک تمایلی کورولمز . مع مافیه بعض فرقلره برار تردله یابلمش بر ایکی معاهده ده واردر . دولتعلیه جتتمکان عبد العزیز خان زماننده یاپیلان تجارت معاهده لرینه قدر صرف حقوق دول قواعدینه موافق صورتده معاهده لر یاپیلمامش ، بر ایکی معاهده تجارت معاهده لری شکنده یاپیلدینی اولجه بیان قلنمش ایدی .

یونان ایله اولان معاهده من اشته بویله فرقلره ، تردلره وجود بولمش معاهده لر دندر . بومعاهده زمانزده موضوع بحث اولدینی ایچون غایت مهمدر . طبعییدرکه یونان حکومتی دولتمزک قومشوسیدر . آرده مناسبات و معاملات چوقدر . بناء علیه بومعاهده نلک البته اهمیت زیاذه اولمق ایجاب ایدر . اقدیحه بر دولتک تحت تابعیتنده ایکن بالآخره کسب استقلال ایدن دولته اسکی متبوع آره سندکی مناسبات پک کوچ تعین ایدر . بر طاقم آدملر تبعه ایشلر ، صکره بر حکومت تشکیل ایشلر ... آرده کی مناسبات نسل ونه بولده تعین اولنه جق ؟ .. بویابده جریان ایدن مذاکرات دخی قولای اولمز . حال بوکه من القدیم مستقل اولان حکومتلر آره سند تعین مناسبات قولای اولور . اشته دولت علیه ایله ده یونانک مناسباتی تعین بویله کوچ اولدی . و بوکو چلک حالاده دوام ایدیور .

یونانستانک استقلالنه دلالت ایدن حکومتلر لوندرده بر پروتوقول قلمه الهرق بونی دولته تبلیغ ایتدیلر . دولتعلیه ده بو پروتوقولی قبول و یونانستانکی مستقل طانییدی . و یونان تبعه سنه دیگر دوست دولتلر تبعه سی کی معامله ده بولنه جعنی وعد ایدی .

بناء علیه مذکور پروتوقولک [۱] دردنجی فقره سی مآله نظر آ : دولت علیه یونانستان

[۱] ۱۸۳۰ شباطنک بکرمنجی کونی تنظیم اولنان بو پروتوقول نیسانک سکرنجی کونی باب عالییه تبلیغ ایدلمش در وباب عالی نیسانک بکرمنجی کونی جواب موافقت ویرمش در .

شو حالده یونانستانک استقلالنی ناطق اولان وثائق شو لوندرده پروتوقولی ایله باب عالینک موافقتنامه سندن عبارت اولمق لازم کلیر .

دولت علیه آدرنه معاهده نامه سیله ۱۸۲۷ و ۱۸۲۹ تاریخلریده لوندرده عقد اولنان پروتوقوللری تصدیق ایش ایشه ده او پروتوقوللردن استقلالدن بحث ایدلمش ایدی .

تبعه‌سنة دیگر دوست دولت تبعه‌سی کبی معامله ایده‌جکدی فقط بونک مالی نه‌در؟
 بونده اختلاف ایده‌بیلیرسه ده‌شبه‌سز بوندن (یونانیلر اوروپالیرک نه‌قدر امتیازی
 وارسه استحصال ایتشلردر) معناسی چیقمز. پروتوقول دیمک ایسته یوردی‌که
 دولت علیه ایله یونانستان یکدیگری دشمن طایفه‌یه‌جقلردر. اولجه اولدینی کبی
 ریونانی عصیان ایتش بر آدم کبی طایفه‌جق، آصیلوب، کسیلوب طردا و طایفه‌جقدی.
 لوندره پروتوقولی یونانیلیری دوست بر دولت تبعه‌سی حالته قویدی .
 یونانیلر ایسه بو مقاوله‌نک بخش ایتدیکی معامله‌یه بشقه‌منا ویرمک ایستدیلر .
 حالبوکه اومعنا بوندن چیقمه‌مزدی . دیگر بر پروتوقول ۹ تموز سنه ۱۸۳۲ ده
 دخی یونانستان ایله دولت علیه آرم‌سندده تجارت وسیر سفائن مناسباتی تعیین
 ایچون مذاکراته کیریشله‌جکی و طرفین ممالک‌نه قونسولوسلر اعزام اولنه‌جفی بیان
 اولمش در .

بومقاوله‌لرک مذاکرات‌نه انجق (۱۸۴۰) تاریخنده کمال کر میله ایستدار
 اولمش ونهایت ۱۸۵۵ تاریخنده مذاکراته نهایت ویریه‌بیلیرک صوک محاربه‌نک
 فسخ ایتدیکی (قاکلیجه معاهده‌سی) بوصورتله ابتدای مذاکره‌دن یکرمی
 بش سنه صکره عقد اولنه‌بیلیمشدی . بعضاً بطائت و بعضاً کرمی ایله مذاکره
 اولنان بومعاهده ایله یونانیلیرک ترکیاده‌کی امتیازاتی نه‌دن عبارت اولدینی تعیین
 ایتشدی . فقط معاهده‌نک مطالعه‌سندن کلاشیلورکه دولت یونانیلر ایچون
 ینه اک زیاده نائل مساعده ملت معامله‌سی طایمیش ؛ چونکه معاهده اواساس
 اوزرینه ایتمایدلمشدر . بعض امتیازات ویرلمکه برابر معاهده‌نک شکل عمومیس
 اک زیاده نائل مساعده ملت معامله‌سی شکلنده دکل ایدی .

شونقطه‌ده شایان تذکاردر که یونانیلر قاکلیجه معاهده‌سیله اک زیاده نائل
 مساعده ملت معامله‌سنة نائل اولمامشلردر . او معاهده‌ده بویه بر فقره عمومیه
 یوقدر ، اگر مطلوب اولسه ایدی بویه بر فقره یازملق لازم ایدی . بو ماده
 یرینه بر جوق مواد سائر واز (فلانجه ایش بویه اوله‌جق فلانجه کذا کذا)
 الح کبی ماده‌لر محرردر .

تجارت وقه نسلوسلق معاهده‌لرینک ایکسینکده حاوی اولدینی مواد آیری
 آیری احکامی مشتملدر . بعضیلری متقابلدر . بعضیلری شکلاً متقابل بعضیلری‌ده

حقیقهٔ مقابل در .. قونسلوسلر متعلق امتیازات الی زیاده امور حقوقیه دهکی حق قضا لریدر . دینشدرکه : ایکی طرف تبعه سی کنندی آرلرنده تحدت ایدن حقوق دعوا لرند قونسلوسلرینک حق قضاسنه سربستهجه مراجعت ایده جکلردر [بوراده یونانلیلر یونان قونسلوسنه یونانستانده دخی عثمانلیلر عثمانلی قونسلوسنه] فقط حزاده الی زیاده نائل مساعده ملت معامله سی یاسیله جقدر دینشدرکه شو حاله کوره یونانستانده عثمانلی قونسلوسنک جزا ایشلرنده حق قضاسی یوق دیمکدر . چونکه اوراده عموماً جزا ایشلری محاکم محلیه عائددر . بزده ایه عهد قدیمه تأثیریه تبعهٔ سائر اجنبیه جزا ایشلری قونسلوسلرینک حق قضاسنه تابعدر . کذا ترکه خصوصاتی دخی مقابل صورتده یازلمشدر . حالبوکه بزده سائر تبعهٔ اجنبیه نیک ترکه خصوصاتی دخی قونسلوسلرینک حق مداخله سنه معروضدر [۱]

[۱] خلاصه معاهده نامه مذکور موجبجه ممالک عثمانیه ده بولنان قونسلوسلری امتیازات شخصی ، ثانیاً قرده تبعه لری طرفندن ایقاع اولنان جرائم ، ثالثاً : تبعهٔ عثمانیه ایله تبعهٔ یونانیه بینده تحدت ایدن دعاوی خصوصنده الی زیاده نائل مساعده ملت معامله سندن استفاده ایدر . و : اولاً قرده تبعه لری آرمسند تحدت ایدن دعاوی ، ثانیاً تبعه لری طرفندن کنندی سفینه لرند ارتکاب اولنان جرائم ایله تبعه لری بینده تحدت ایدن هر نوع دعاوی . ثالثاً تبعه لرندن فرار ایدن طائفه و مرتبائن تحریسی . رابعاً ترکات اموری معاملهٔ متقابلیه تابعدر . بو خصوصات خارجنده بولنان قونسلوسلری حقوق دول احکامنه تابع اولوق لازم کلیر ..